

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Bc. FILIP SEDLISKÝ

Název: *Benjamin Košut – život a dílo evangelického faráře*

Místo, rok, rozsah práce: Praha, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v dubnu 2024, 100 stran textu, seznam pramenů a literatury, seznam zkratk, textová příloha (přepis kázání), ilustrační fotografie

Vedoucí práce: PhDr. Jan ZDICHYNEC, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .		x		
Autor správně cituje .		x		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Zájem Bc. FILIPA SEDLISKÉHO psát diplomovou práci pod mým vedením mě potěšil – studenta jsem sice znal z dřívější fáze studia, ale jeho bakalářskou práci (předloženou ostatně na katedře německého jazyka) jsem nevedl. Osobně pro mě je evangelická perspektiva církevních a náboženských dějin českých zemí velmi cenná, protože

sám se zabývám sice konfesní konfrontací a koexistencí, ale spíše z perspektivy doby předmoderní a římskokatolických institucí a jejich aktérů. Jedná se navíc o téma takřka úplně nezpracované (odhlédnuto od širěji zaměřených studií Zdeňka R. Nešpora, Kristiny Kaiserové či Ondřeje Macka). Oceňuji tedy v první řadě odvalu defendentu pustit se v rámci magisterského studia do zcela nového, zajímavého tématu – nového pro něj osobně i obecně. Hned úvodem chci konstatovat, že se práce, navzdory některým formálním i obsahovým nedostatkům, podařila.

Po **formální a jazykové stránce** chci konstatovat, že tato studie je psána živě, z textu přímo číší zaujetí autora pro téma. Najdeme zde nicméně značné množství překlepů a drobných chyb, které svědčí o dokončování práce v určitém chvatu (chybějí často čárky za větou vloženou, na s. 14, ř. 1 podivná je formulace *spory vedly v tvorbu*, s. 14 – *mohl vniknou*, opakování slov – ve dvou větách za sebou nalezneme třikrát slovíčko *opět* [s. 23] atd.). Poznámkový aparát je vcelku v pořádku; není ovšem nutné uvádět poznámky řádkováním 1,5. Neměly by být uvedeny dvě poznámky pod čarou hned vedle sebe (pozn. 14 a 15). Zkrácené citace bibliografických položek mohly být uváděny ještě kratěji (např. není nutné opakovat křestní jméno autora), mezi čísly stran by měly být pomlčky. Kvalitu textové přílohy bohužel degraduje to, že při převodu do PDF se změnila některé znaky v nesmyslné. Při výkladu o kostele u Klimenta bych zdůraznil, že vznikl na *dnešním* Novém městě.

Struktura: Práce je možná až příliš jemně členěna na jednotlivé podkapitoly, není nutné mít oddíly zvlášť jednoho odstavce. Oceňuji uvedení do problematiky doby toleranční, které se dobře propojuje se samotným výkladem, otázkou ovšem je, zda dává smysl rozsáhlá charakteristika dějin kostela u Klimenta (přičemž autor necharakterizuje další Košutova působiště: to by se mělo doplnit). Cenný je také širší kontext o vývoji v rámci evangelické církve 19. století, byť mohl být důkladněji zakotven v sekundární literatuře (autor je často závislý na jednom zdroji). Velmi zkratkovitý je oddíl o působení Bedřicha Viléma Košuta (3. 4. 2.) – hned za větou o přidání stolu Páně následuje informace, že B. V. Košut musel odejít do ciziny, tento oddíl působí až odbytě. Dílo Košutovo mohlo být obecněji charakterizováno (autor přechází rovnou ke kázáním). Kázání jsou členěna na větší tematické celky a v rámci nich pak chronologicky, což je samozřejmě v pořádku, ale mohlo to být explicitně řečeno.

Obsahově se F. Sedliský pouští do zodpovězení řady dosud nesledovaných otázek, a to na základě často dosud nestudovaných a těžko přístupných materiálů. Analyzuje patrně poprvé do hloubky Košutova kázání, všímá si role nekonformního kněze v překvapivě konzervativně smýšlejícím prostředí. Dobře se vyzná v kontextu evangelických církví a různých hnutí a jejich spory vztahuje k hlavnímu hrdinovi své práce. Autor se celkem přesvědčivě pohybuje mezi teologií a historií, podařená je charakteristika jednotlivých kázání.

Pozoruhodná je sbírka na koupi klimentského kostela – její struktura mohla být lépe charakterizována; větší pozornost mohl autor věnovat též Košutovu vzdělání, charakterizovat mohl třeba gymnázium, na němž studoval. Stejně tak málo pozornosti věnuje F. Sedliský členům Košutovy rodiny a jeho manželce – bylo by možné poznat je podrobněji?

Nedostatky – v souvislosti s českými zeměmi bych neužíval pojmu *protestantský*, ale spíše *evangelický*. V některých pasážích je autor spíše závislý na jednom zdroji. Je trochu škoda, že autor nevyužil svých znalostí německého jazyka a takřka nezohlednil německy psané prameny.

Historické řemeslo: chybí teoretičtější uchopení tématu, aspoň náznak použité metody – ovšem je třeba říci, že text je příjemně empirický. Píše autor biografii, práci z církevních dějin, rozbor kázání a modliteb? Takřka absentuje shrnutí dosavadního bádání, snad se mohl autor inspirovat teoreticky jinými biografiemi kněží i výzkumy o evangelické církvi. Je otázka, co vlastně tvoří dějiny kostela a farnosti – tak při výkladu o klimentském sboru směšuje poněkud bez ladu a skladu stavební opravy a působení kněží.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že Filip Sedliský dokázal propojit pozici emickou a etickou – sám je aktivním členem Českobratrské církve evangelické, což mu usnadnilo nejen přístup ke zdrojům, ale i pochopení řady otázek hraničících s teologií, uchoval si ale jako student učitelství a humanitních disciplín patřičný odstup a nesklozává např. k laciné obhajobě evangelíků při líčení jejich pozice v konfesních sporech. Vznikla tedy cenná studie, o jejímž publikování by po důkladnějších úpravách bylo možné uvažovat.

Otázky k obhajobě: Dokáže si autor představit další rozvíjení tématu nebo je téma vyčerpáno?

Byla Košutova kariéra typická pro evangelického kněze té doby, nebo spíše vybočovala?

Jak Košuta nahlížela dobová publicistika? Byl Košut ve sporech mezikonfesních i uvnitř evangelických církví osobou spíše smířlivou nebo konfrontační?

Bylo by možné nalézt nějaké informace k jeho působení v materiálech sborů v Borové a Velenicích?

Jakou část kázání máme podle autora (v konfrontaci s údaji L. Košuta) k dispozici ve srovnání s tím, co bylo skutečně předneseno? Jaký je vztah mezi předneseným a publikovaným textem, můžeme to aspoň odhadnout?

Nahlíží vznik evangelického sboru na Novém Městě pražském také novější literatura (F. Sedliský uvádí na s. 22 jen velmi staré zdroje). Mohli bychom se dozvědět více o Košutově vzdělání?

Strukturoval by autor s odstupem svou práci jinak? Oslovil svým výzkumem autor současné členy evangelické církve? Jaký je obraz bratří Košutů v tradici evangelické církve, jaký je jejich odkaz dnešku, jejich pozice v rámci evangelické církve, mohla by třeba ještě dnes jeho kázání evangelíky oslovovat? Pracují evangelíci s tradicí významných kněží? Podobně jako třeba s tradicí Mistra Jana Husa?

Autor by měl charakterizovat metodu práce s kázáními a publicistikou. Dokázal by autor říci teoretičtěji něco o žánru kázání? Kázání 19. století se totiž nepochybně liší od kázání barokních, zabýval se tímto tématem někdo z hlediska literární vědy?

Práci rád doporučuji k obhajobě.

Datum: Praha, 24. května 2024

Podpis vedoucího práce: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.